

Vishesh Granthkar-Keshav Meshram (विशेष ग्रंथकार-केशव मेश्राम)

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

1. “निसर्गाच्या विविध कळा त्यांतल्या सर्व तरल छटांसह रंगवणाऱ्या त्यांच्या लेखणीला शहरी जीवनातले रुक्ष, कडवट अनुभव चित्रित करताना तीक्ष्ण शस्त्राची धार चढते” हे विधान ‘उत्खनन’ काव्य संग्रहाच्या आधारे स्पष्ट करा. 15
किंवा
कवी केशव मेश्राम यांच्या काव्यशैलीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
2. “सतत परावर्तित होणारे कालचक्र, व्यक्तिमनातील सुक्ष्मसल आणि सर्वहारा वर्गातील अनेक जखमांचा ठणका त्यांच्या कवितेत उमटतो” या विधानाचा ‘कृतकपुत्र’ या काव्यसंग्रहाद्वारे परामर्श घ्या. 15
किंवा
“आंबेडकरी जाणिवांच्या कवितांना प्रतिष्ठा प्राप्त करून देण्यात प्रा. केशव मेश्राम यांचा मोलाचा वाटा आहे” हे ‘कृतकपुत्र’ या काव्यसंग्रहाच्या आधाराने स्पष्ट करा.
3. केशव मेश्राम यांच्या ‘पत्रावळ’ कथासंग्रहातील कथा वाचताना आपल्या अभिरुचीला धक्के बसू लागतात हे सिद्ध करून दाखवा. 15
किंवा
‘धगाडा’ या कथासंग्रहातील कथांद्वारे कथाकार केशव मेश्रामांच्या सामर्थ्याचा साधार आढावा घ्या.
4. केशव मेश्राम यांच्या शैलीविषयक विचारांचा व परिवर्तनवादी समीक्षेचा दृष्टिकोन ‘प्रश्नशोध’ या ग्रंथाच्या आधारे स्पष्ट करा. 15
किंवा
गोविंदाग्रजांच्या तीन विशेष कविताविषयीचे केशव मेश्राम यांनी केलेले भाष्य ‘प्रश्नशोध’च्या आधारे स्पष्ट करा.
5. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन विषयांवर टिपणे लिहा. 20
 - 1) कृतकपुत्र मधील ‘कैवारी’ कविता.
 - 2) ‘उत्खनन’ काव्यसंग्रहातील दलित वर्गाची कुचंबणा
 - 3) धगाडा कथासंग्रहातील ‘नुसात्या’
 - 4) दंडारीचा कवनकार शाहीर राजोबा

Vishesh Granthkar-Tukaram (विशेष ग्रंथकार-तुकाराम)

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

1. संत तुकारामकालीन महाराष्ट्रातील सामाजिक धार्मिक आणि राजकीय परिस्थितीचे वर्णन करा. 15
- किंवा**
- ‘तुकारामांचे अभंग म्हणजे जनसामान्यांच्या भावजीवनाचा आरसा होय’ या विधानाचा परामर्श घ्या.
2. संत तुकारामांचे जीवन - चरित्र सांगून त्यांच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा घ्या. 15
- किंवा**
- तुकारामांच्या आत्मचरित्रपर अभंगातून व्यक्त झालेल्या काव्यशैलीचे दर्शन घडवा.
3. तुकारामांच्या पाईकीच्या अभंगातील आशय स्पष्ट करा. 15
- किंवा**
- ‘हिंदुस्थानी पदे’ अभंगामधून तुकारामांनी कोणते भाव प्रकटीकरण केलेले आहे.
4. संत तुकारामांचे खेळावरील रूपकाचे अभंग उलगडून दाखवा. 15
- किंवा**
- मंगलाचरणातील अभंगाद्वारे तुकारामांनी घडविलेल्या श्री विठ्ठलरूप दर्शनावर प्रकाश टाका.
5. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन विषयांवर टिपणे लिहा. 20
- 1) गौळणीचे अभंग
 - 2) शेतावरचे अभंग
 - 3) आरत्यांचे अभंग
 - 4) घोंगळीचे अभंग
